

10 Aan het werk

INTRO Marie, word wijzer!

Hoewel Marie nooit echt zelf beslist heeft, weet ze nu al precies hoe haar leventje zal verlopen. Daar heeft ze geen waarzegster en geen kristallen bol voor nodig. Over een paar jaar gaat ze trouwen en een tijdje later krijgt ze kinderen. Die kinderen moet ze 'grootbrengen'. Daar zeur je verder niet over, dat is je taak als vrouw. Dat weet je. Ze zal het ontzettend druk krijgen, want ze moet afwassen, stofzuigen, ramen lappen, piepers jassen, bedden opmaken en kinderen grootbrengen. Als haar kinderen groot zijn, heeft ze het wat minder druk. Afen toe gaat ze haar kleinkinderen opzoeken. Maar niet te vaak, want dan wordt ze een ongenode gast. En op een goeie dag is ze dood. Dat was het dan.

Zo begon een boekje van de actiegroep Man Vrouw Maatschappij (MVM). Het hoorde bij de actie Marie, word wijzer! (zie bron 44). In Nederland vond men dat vrouwen die werkten de banen van de mannen afpakten: Het is toch nergens voor nodig dat vrouwen buitenshuis werken. Het huishouden werd niet gezien als werk. MVM streed tegen dit idee. Vrouwen moesten juist gestimuleerd worden om te gaan werken.

De vraag van deze paragraaf is:

Hoe kregen vrouwen een betere positie op de arbeidsmarkt?

WB §10 INTRO BLZ. 154

De taak van de vrouw

In 1946 verscheen een rapport over hervormingen in de samenleving. Daarin werd het traditionele gezin tot hoeksteen van de Nederlandse samenleving verklaard. In het rapport stond te lezen: 'Wij beschouwen de taak van de vrouw als gezinsmoeder als haar voornaamste.' Men wilde een politiek die speciaal gericht was op het gezin. De man moest kostwinner zijn en de vrouw moest voor het huishouden, man en de kinderen zorgen. Met name de confessionelen gingen heel ver in deze gezinspolitiek. Zij wilden het buitenshuis werken van getrouwde vrouwen tegen gaan. Volgens hen zou dat werken van getrouwde vrouwen vanzelfsprekend leiden tot verwaarlozing van het gezin. Arbeid van de getrouwde vrouw betekende volgens hen dat het gezin uiteen zou vallen.

Vrij naar: A. Linders, Vier fronten, een strijd. In: P. Lugks e.a., Een stille revolutie? Cultuur en mentaliteit in de lange jaren vijftig (1997).

bron 46 Gezinspolitiek in de jaren vijftig.

Opleiding opengesteld voor vrouwen

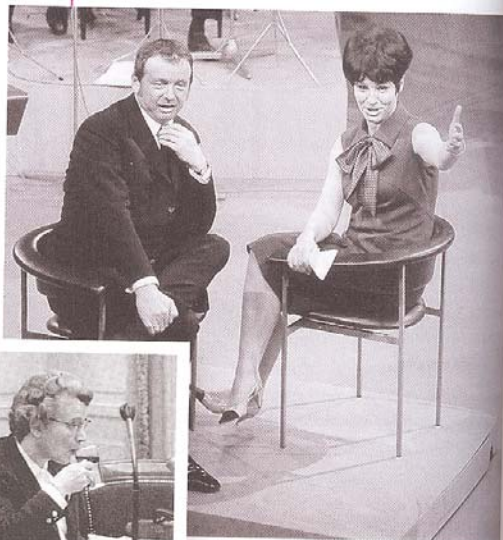
Tweede Kamerlid Corry Tendeloo reageerde onder pseudoniem op een advertentie van de Rijksbelastingacademie, waarin 'mannelijke jongelui' werden gevraagd voor de cursus van september 1950. Zij werd afgewezen zonder opgave van redenen. Zij vroeg in een nieuwe brief om opheldering: 'In een rechtsstaat zoals Nederland wenst te zijn, wordt zelfs aan de grootste misdadiger het recht toegekend om de redenen te kennen waarom hij wordt vervolgd en veroordeeld.' Zij kreeg geen antwoord.

De redenen waarom de Rijksacademie niet openstond voor vrouwen waren: 'Ten eerste het financiële risico, omdat de investeringen in een vrouwelijke leerling geen of weinig rendement zouden opleveren. Bij een huwelijk zou zij immers ontslagen worden. Ten tweede was niet alleen de leerstof, maar ook de maatschappelijke vorming meer afgestemd op mannen.' Tendeloo bleef volhouden en in het voorjaar van 1954 werd de opleiding inderdaad opengesteld voor vrouwen.

Uit: A. Linders, Vier fronten, een strijd. In: P. Lugks e.a., Een stille revolutie? Cultuur en mentaliteit in de lange jaren vijftig (1997).

bron 48 Vrouwen kregen geleidelijk aan toegang tot alle opleidingen en beroepen.

bron 47 Mies Bouwman werd bekend als televisiepresentatrice en Marga Klompé was de eerste vrouwelijke minister van Nederland.

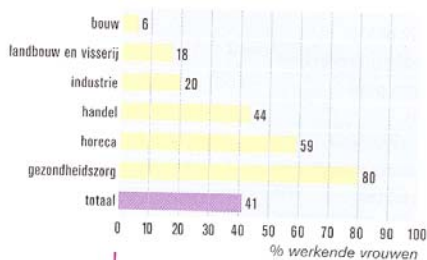

WERKENDE - WIJVEN - PLAN 1 mei '73 - 1 mei '74

- GELIJK LOON VOOR GELIJKE ARBEID
- VOLWAARDIG PARTTIME WERK
- GELIJKE KANSEN IN OPLEIDING EN BEROEP
- GEEN DISCRIMINERENDE BELASTINGMAATREGELEN
- GRATIS KRESJES
- GEMEENSCHAPPELIJKE WOONVOORZIENINGEN

bron 49 Het Werkende-Wijven-Plan was een actie van Dolle Mina om meer vrouwen aan een baan te helpen.

bron 50 Percentages werkende vrouwen per economische sector.

LEERTEKST

In de jaren na de oorlog voerde de overheid een **gezinspolitiek** die ervan uitging dat de man de kostwinner moest zijn. Vrouwen die voor de overheid werkten, werden ontslagen wanneer ze trouwden. Hun man hoorde voor het inkomen te zorgen. Werkende vrouwen werden gezien als oneerlijke concurrentie voor mannen die een baan zochten. Tot halverwege de jaren zestig lag de taak van de vrouw in het huishouden.

Vanaf ongeveer 1970 begon de positie van de vrouw te veranderen. Steeds meer vrouwen getrouwd of ongetrouwd, met of zonder kinderen, gingen werken. Dit had verschillende oorzaken:

- Steeds meer meisjes volgden middelbaar en hoger onderwijs. Zij wilden iets doen met hun opleiding.
- De vrouwen die al werkten, hadden

een **voorbeeldfunctie**. Vrouwen die in het nieuws kwamen, waren heel belangrijk. Op televisie waren vrouwen te zien als omroepster en ook in de politiek en het zakenleven begonnen vrouwen een grotere rol te spelen. Zo zagen meisjes dat je als vrouw iets kunt bereiken.

- Veel mensen waren het eens met de ideeën van de feministen. Zij vonden dat de taken in het huishouden eerlijk verdeeld moesten worden: vrouwen hadden ook recht op een carrière buitenshuis.
- De overheid nam maatregelen om het werken van vrouwen te stimuleren. Zo werd wettelijk geregeld dat mannen en vrouwen hetzelfde betaald moeten krijgen. En vrouwen kregen soms voorrang bij vacatures: **positieve**

discriminatie.

- Door de economische groei kwamen er meer banen. Het was goed voor de economie als vrouwen ook gingen werken.

Toch gingen de veranderingen langzaam. Vrouwen werkten meestal in **deeltijd**. Ze werkten een aantal uren buitenshuis en zorgden daarnaast voor hun man, kinderen en het huishouden. De meeste vrouwen met een volledige baan stopten met werken zodra er kinderen kwamen. Nog steeds zijn in hoge functies vooral mannen werkzaam. Het blijft lastig om in deeltijd te werken, ook al zouden veel vrouwen en mannen dat liever willen.

WB §10 TOEPASSING BLZ. 155